

ارزیابی فاصله ژنتیکی ارقام چای (*Camellia sinensis* L.) با استفاده از الکتروفورز پروتئین‌ها و پلی مورفیسم ایزوزیم استراز

احمد محمودزاده، رضا حیدری، معصومه جمال‌امیدی

گروه زیست‌شناسی دانشکده علوم دانشگاه ارومیه
تاریخ دریافت: ۸۰/۸/۲۱؛ تاریخ پذیرش: ۸۱/۷/۱۵

چکیده

در این تحقیق پروتئین‌های ذخیره‌ای بذر، پروتئین‌های محلول برگ و یک سیستم آنزیمی (استراز) در ۱۲ رقم چای (*Camellia sinensis* L.) مورد مطالعه قرار گرفت. باندهای پروتئینی به روش الکتروفورز سدیم دودسیل سولفات ژل پلی آکریل آمید و باندهای آنزیمی به روش الکتروفورز ژل پلی آکریل آمید جدا سازی شدند. در مجموع ۴۷ نوار بدون ابهام و تکرارپذیر مشاهده شد که از آنها برای برآورد فاصله ژنتیکی ارقام چای استفاده شد. ارقام در فاصله ۰/۱ تا ۰/۵ خوشه‌بندی شدند و میانگین فاصله ژنتیکی آنها ۰/۳۱۶ برآورد شد. خوشه‌بندی ارقام برحسب ۴۷ نوار، با استفاده از ضریب جفت و جور شدن ساده^۱ و به روش UPGMA^۲ انجام گردید. برش دندروگرام از نقطه‌ای نزدیک به میانگین، ارقام را به سه کلاس گروه‌بندی می‌نماید. کلاس ۱: ارقام DN، ۶۲/۵، B۲۷۵، ۱۱ و ۲۴. کلاس ۲: ارقام ۱۰، ۱۴، ۱۹، ۲۰ و ۳۱. کلاس ۳: ارقام ۲۸ و ۱۰۰. حضور ارقام سریلانکایی در یک کلاس و ارقام انتخابی در کلاس دیگر حاکی از عدم تشابه آنها و زیاد بودن فاصله ژنتیکی آنها است. البته در داخل هر کلاس نیز تنوع ژنتیکی واضحی مشاهده می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: الکتروفورز، SDS - PAGE، استراز، فاصله ژنتیکی، ارقام چای

مقدمه

جنس *Camellia* از خانواده *Camelliaceae* (*Theaceae*) شامل ۸۲ گونه است که اکثر آنها بومی مناطق مرتفع جنوب شرقی هند می‌باشند (۱۳). از بین گونه‌های جنس *Camellia*، *C. sinensis* یکی از

وسیع‌ترین گونه‌های منتشر شده است که بطور تجارتي در اکثر نقاط دنیا بویژه در ژاپن کاشته می‌شود و منبعی برای چای نوشیدنی است. البته برخی گونه‌های دیگر نظی *Irrawadiensis*، *aliensis* نیز واحد پتانسیل اقتصادی برای تولید چای نوشیدنی

- 1- Simple matching coefficient
- 2- Unweighted Pair Group Method Using Arithmetic Averages

ایزوزیم‌های استراز را با استفاده از روش الکتروفورز (PAGE) در سه گروه آسامی، چینی و ژاپنی مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان می‌دهد که گروه ژاپنی تنوعات گروه چینی را نیز در برمی‌گیرد و گروه آسامی فاصله بیشتری نسبت به آنها دارد (۱۳).

چای یک گیاه دگرگشن است و از احداث باغات چای در ایران مدت زمان زیادی می‌گذرد و احتمال تداخل ارقام در یکدیگر داده می‌شود. هدف از اجرای این کار تحقیقی، تعیین نقش مارکرهای شیمیایی در خویشاوندی تاکسون‌های چای و تعیین جایگاه ویژه هر تاکسون است تا با تعیین فاصله ژنتیکی بین دو فرد (جمعیت یا کولتیوار) بتوان با دورگ‌گیری مناسب و انتخاب والدین براساس میزان حداکثر فاصله ژنتیکی حداکثر قدرت دورگ^۱ را به دست آورد.

مواد و روشها

جمع‌آوری نمونه‌ها: در این تحقیق از ۱۲ رقم چای از گونه *Camellia sinensis* استفاده شد. بذرها و برگ‌های ارقام مورد مطالعه در شرایط مشابه نمونه‌برداری از دو ایستگاه تحقیقات و خدمات فنی کاشف سياهکل و ایستگاه تحقیقات و خدمات فنی املش جمع‌آوری شدند. ارقام انتخابی (۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۹، ۲۰، ۲۴، ۲۸ و ۳۱) از هیبریدهای تیپ چینی بوده و بومی مناطق چایکاری ایران هستند و در جریان یک برنامه بلند مدت به‌زادگی گزینش شده‌اند. ارقام خارجی (DN، ۶۲/۵، B۲۷۵) منشأ سریلانکایی دارند و آخرین رقم کلون ۱۰۰ می‌باشد. برای الکتروفورز پروتئین‌های ذخیره‌ای از بذور کاملاً رسیده استفاده شد و برای الکتروفورز پروتئین‌های محلول برگ و همچنین آنزیم استراز از نمونه‌های برگ‌های تازه (برگ‌های رسیده و بالغ) استفاده گردید (۲، ۱۳ و ۱۴).

هستند و در بخش‌هایی از آسیا مورد استفاده قرار می‌گیرند. از سوی دیگر بذر حاصل از گونه‌های *japonica* و *oleifera* بطور وسیعی در ژاپن و چین برای روغن کشی استفاده می‌شود و بخش عظیمی از گونه‌های *Camellia* صرفاً ارزش تزئینی دارند (۱۸). بطور کلی در گذشته منشأ و طبقه‌بندی چای منحصر بر اساس ویژگی‌های مورفولوژی بررسی می‌شد اما خصوصیات مورفولوژی به دلیل انعطاف‌پذیر بودن و اینکه توسط تعداد زیادی ژن کنترل می‌شوند، اعتبار کمتری در تاکسونومی چای دارند. با این وجود، هنوز هم از ویژگی‌های رویشی اغلب در تشخیص تفاوت‌های ابتدایی میان تاکسون‌ها استفاده می‌شود (۲، ۸، ۱۵ و ۱۹).

امروزه از روش‌های بیوشیمیایی نظیر الکتروفورز و کروماتوگرافی که ساده، سریع و دقیق‌تر هستند و کمتر تحت تأثیر شرایط محیطی قرار می‌گیرند در طبقه‌بندی گیاهان استفاده می‌کنند. پروتئین‌ها بطور مستقیم توسط اسیدهای نوکلئیک کدگذاری می‌شوند بنابراین از نظر ژنتیکی، اختلاف در پروتئین‌ها باید در تغییر رفتار الکتروفورزی بیان شود. از طرفی ایزوزیم‌ها به علت داشتن ویژگی‌های منحصر به فرد خود بطور گسترده‌ای برای مطالعه جمعیت‌های طبیعی و به‌زادگی در گیاهان به کار می‌روند (۷ و ۱۷). تحقیقات زیادی در زمینه‌های شیمیایی، پلی مورفیسیم ایزوزیم‌ها و مارکرهای RAPDs و AFLP در گونه‌های متعلق به جنس کاملیا بویژه چای زراعی (*Camellia sinensis* L.) انجام شده است (۲، ۵، ۱۱، ۱۲ و ۱۴).

استرازاها در میان سایر سیستم‌های آنزیمی بطور وسیعی برای نشان دادن تغییرات ژنتیکی موجود در ارقام چای (*Camellia sinensis* L.) مورد استفاده قرار گرفته‌اند (۱۰). برخی محققین، برای روشن ساختن روابط درون‌گونه‌ای در چای تنوع

استخراج پروتئین‌های ذخیره‌ای بذر: نیم گرم بذر له شده با ۲ میلی‌لیتر بافر استخراج (M 0/09) تریس-۰/۴۹۴ درصد اسید بوریک pH=۸/۴ و ۰/۰۹۳ درصد کمپلکس سدیمی دی‌آمین تترا استات^۱) مخلوط گردید. غلظت بافر مزبور با افزودن ۰/۲۵ میلی‌لیتر ساکارز ۴۵ درصد برای جلوگیری از انتشار نمونه‌ها افزایش می‌یابد. برای حفظ پروتئین‌ها ۳ میکرولیتر ۲- مرکاپتواتانول، ۲ میلی‌گرم اسید اسکوربیک و ۲ میلی‌گرم پلی‌وینیل پیرولیدین (PVP) به هر نمونه اضافه می‌شود. نمونه‌ها در ۱۰۰۰۰ دور به مدت ۱۰ دقیقه سانتریفوژ می‌شوند. محلول رویی حاوی پروتئین است که برای تزریق به ژل استفاده می‌شود (۴).

استخراج پروتئین‌های محلول برگ: مقادیر مختلفی از برگ (۱/۵، ۱، ۰/۵ گرم) با نسبت‌های مختلفی از بافر استخراج (۱:۳، ۱:۲، ۱:۱/۵) آزمایش شدند. بهترین ترکیب بافر استخراج در این آزمایش بدین ترتیب به دست آمد: M ۰/۱۱ تریس - اسید کلریدریک pH=۷/۶، ۷ درصد ساکارز، ۱ درصد سرم آلبومین، ۵ میلی‌مولار سدیم متابی سولفیت، ۳ درصد پلی‌اتیلن گلیکول، ۱ درصد پلی‌وینیل پیرولیدین ۲/۵ درصد ۲- مرکاپتواتانول. بهترین نسبت بافر به وزن نمونه ۱:۲ بود. نمونه‌های برگ در هاون چینی در ۴درجه سانتی‌گراد کوبیده شدند و در ۱۰۰۰۰ دور به مدت ۱۰ دقیقه سانتریفوژ شدند. عصاره رویی جهت تزریق استفاده شد (۱).

استخراج استراز: نیم گرم برگ کاملاً رسیده (۱، ۱۱ و ۱۲) با ۱/۵ میلی‌لیتر بافر استخراج (۱/۲۱) درصد تریس - اسید کلریدریک pH=۷/۵، ۳/۴ درصد ساکارز، ۰/۶ درصد پلی‌اتیلن گلیکول و ۰/۰۳۵ اتیلن دی‌آمین تترا استات^۱) مخلوط گردید. سپس در زمان استفاده

به ازاء ۱۰ میلی‌لیتر از این محلول ۶۰ میکرولیتر محلول ۲- مرکاپتواتانول به آن اضافه شد، محلول را به مدت ۱۵ دقیقه در ۴ درجه سانتی‌گراد با ۱۲۰۰۰ دور سانتریفوژ نموده و پس از جدا سازی، فاز رویی تا زمان تزریق در فریزر نگهداری گردید (۱۷).

روش الکتروفورز: الکتروفورز پروتئین‌های ذخیره‌ای بذر و پروتئین‌های محلول برگ با تکنیک SDS-PAGE براساس روش لایملی و با استفاده از ژل پلی آکریل آمید ۱۵ درصد انجام گردید (۹). نمونه‌های پروتئینی با اختلاط ۵ میکرولیتر مایع استخراج شده، ۱/۲۵ میکرولیتر از ۲- مرکاپتواتانول و ۳/۷۵ میکرولیتر رنگ تهیه شد. رنگ شامل آبی بروموفنل ۰/۰۰۵ درصد در محلول M ۰/۰۶۲۵ تریس - اسید کلریدریک (pH=۶/۸) بود که به آن ۸ درصد گلیسرول و ۴ درصد سدیم دو سیل سولفات^۳ اضافه شده بود (۳). رنگ آمیزی پروتئین‌ها با ۰/۰۲۵ درصد کوماسی بلو، ۲۵ درصد ایزوپروپانول و ۱۰ درصد اسید استیک انجام شد. الکتروفورز ایزوزیم استراز به روش PAGE، با استفاده از ژل پلی آکریل آمید ۱۲/۵ درصد انجام گرفت. در هنگام تزریق به نسبت ۲:۱، عصاره‌های آنزیمی به دست آمده با ۵۰ درصد گلیسرول و ۰/۰۵ میلی‌لیتر / میلی‌گرم بروموفنل آبی مخلوط گردید. رنگ آمیزی ژل برای سیستم آنزیمی استراز به روش زیر صورت گرفت:

در این روش ۵۰ میلی‌لیتر محلول ۰/۲ مولار NaH_2PO_4 با ۱۰ میلی‌لیتر محلول ۰/۲ مولار Na_2HPO_4 مخلوط و حجم محلول به ۱۰۰ میلی‌لیتر رسانده شد. ۵۰ میلی‌گرم نمک فست بلو RR به محلول اضافه شد. ۱۰۰ میلی‌گرم α - نفتیل استات در ۲ میلی‌لیتر استون ۵۰ درصد و ۵۰ میلی‌گرم β - نفتیل استات در ۱ میلی‌لیتر استون ۵۰ درصد حل شده و به محلول فوق اضافه شد. محلول نهایی بر روی ژل

1- Na2EDTA

2- EDTA

3- SDS: Sodium Dodecyl Sulphate

افزوده شد و ژل به مدت ۳-۲/۵ ساعت در درجه حرارت اتاق نگهداری گردید. سپس ژل‌ها با استفاده از محلول ۵۰ درصد اتانول تثبیت شدند (۱۷).

تجزیه داده‌ها: ابتدا تعداد و مکان باندهای پروتئینی در هر نمونه محاسبه شد و Rm هر باند به دست آمد. چنین ارزش‌گذاری توسط محققین مختلفی در مورد گیاهان متفاوتی صورت گرفته است. از جمله این تحقیقات، مطالعه‌ای است که در مورد یولاف صورت گرفته است (۶). سپس براساس حضور یا غیاب، هر باند کدگذاری گردید. بدین ترتیب که در صورت حضور، کد یک و عدم حضور باند در هر نمونه کد صفر تعلق گرفت. وزن مولکولی بعضی از نوارها با استفاده از پروتئین‌های استاندارد مشخص گردید. با استفاده از ضریب جوربندی ساده، میزان تشابه هر رقم با بقیه ارقام محاسبه گردید (۱۶). ماتریس فاصله ژنتیکی بر اساس ماتریس تشابه به دست آمد (ضریب تشابه ۱- = فاصله ژنتیکی) و ماتریس فاصله ژنتیکی حاصل توسط برنامه رایانه‌ای SPSS و به روش UPGMA مورد تجزیه قرار گرفت. نتایج حاصل به صورت دندروگرام نشان داده شده است.

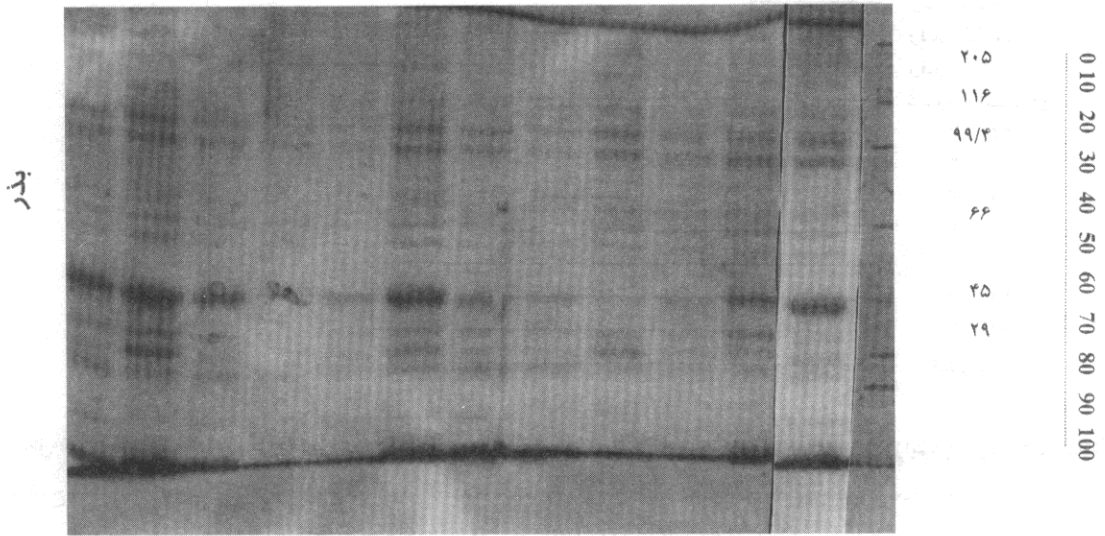
نتایج و بحث

در مجموع ۴۷ نوار بدون ابهام و تکرارپذیر در بذر و برگ ۱۲ رقم چای به دست آمد. برای سادگی، هر نوار برحسب نسبت حرکت آن در ژل به مقدار حرکت آبی بروموفنل نام‌گذاری شد. حضور یک نوار با کد ۱ و عدم حضور آن با کد صفر مشخص شد. هشت نوار در تمام ارقام مشترک است و در ۳۹ نوار چند شکلی (پلی مورفسم) وجود دارد. ماتریس فاصله ژنتیکی برای کل داده‌ها در جدول ۱ نشان داده شده است. میانگین کل فاصله ژنتیکی برای ارقام مورد مطالعه برحسب کل داده‌ها ۰/۳۱۶ به دست آمد. برای روشن شدن طرز نامگذاری نوارها و مشخص کردن Rm آنها الگوی نواربندی پروتئین‌های بذر و برگ ارقام چای در شکل ۱ منعکس شده است. همانطور که ملاحظه می‌شود علی‌رغم قرار دادن حجم مساوی از نمونه پروتئینی، شدت رنگ‌آمیزی برای برخی نوارها در داخل ارقام متفاوت است.

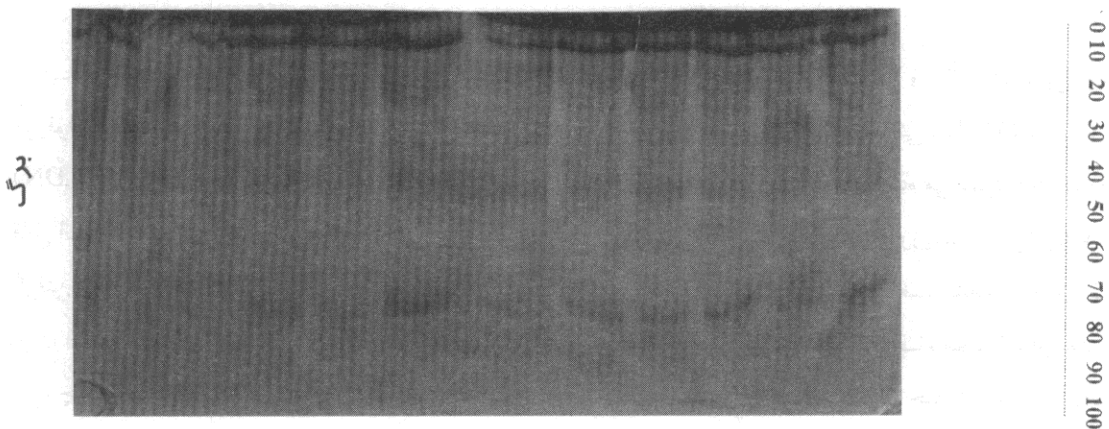
جدول ۱ - فاصله ژنتیکی در ۱۲ رقم چای برای ۴۷ مارکر (۱۰۰۰ × فاصله)

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	-											
۲	۲۳۴	-										
۳	۲۷۷	۳۴۰	-									
۴	۲۷۷	۴۲۶	۲۵۵	-								
۵	۲۱۳	۳۶۲	۲۳۴	۱۹۱	-							
۶	۲۵۵	۲۳۴	۴۰۴	۳۶۲	۳۴۰	-						
۷	۲۹۸	۳۶۲	۳۶۲	۳۱۹	۲۵۵	۳۸۳	-					
۸	۲۳۴	۲۹۸	۲۵۵	۲۱۳	۱۰۶	۲۷۷	۱۹۱	-				
۹	۳۶۲	۳۸۳	۴۲۶	۳۴۰	۲۷۷	۴۰۴	۲۷۷	۱۷۰	-			
۱۰	۳۶۲	۲۱۳	۴۶۸	۴۲۶	۳۶۲	۲۳۴	۳۶۲	۲۹۸	۳۸۳	-		
۱۱	۴۲۶	۳۱۹	۴۴۷	۴۸۹	۴۲۶	۲۹۸	۳۸۳	۳۶۲	۳۶۲	۱۹۱	-	
۱۲	۳۶۲	۲۹۸	۴۲۶	۴۲۶	۳۶۲	۲۳۴	۴۰۴	۳۴۰	۳۸۳	۱۲۸	۱۰۶	-

St

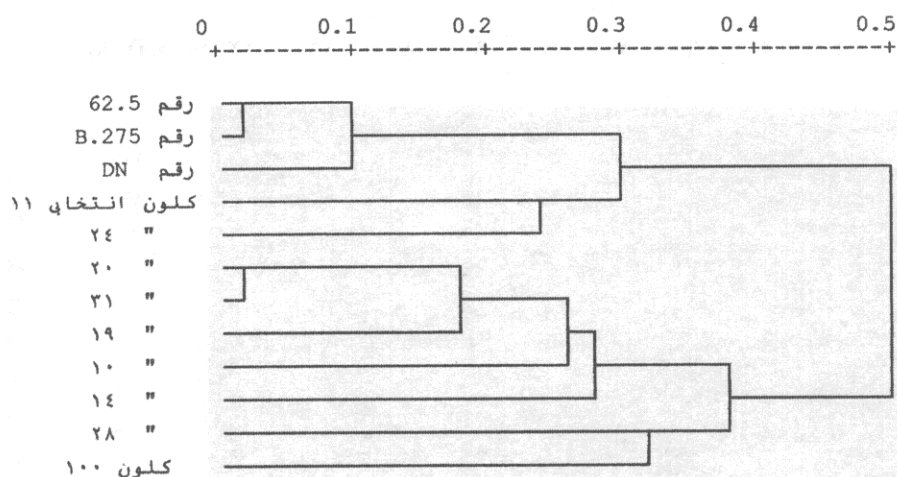
۷۷

شکل ۱- طرح های الکتروفورزی پروتئین های ذخیره ای بذر و محلول برگ در ۱۲ رقم چای با استفاده از روش PAGE - SDS (ارقام به ترتیب عبارتند از: ۱=۱۰، ۲=۱۱، ۳=۱۴، ۴=۱۹، ۵=۲۰، ۶=۲۴، ۷=۲۸، ۸=۳۱، کاون ۹=۱۰۰، رقم DN=۱۰، رقم ۱۱=۶۲.۵، ۱۲=B275) (شکل ۲).

میانگین، ارقام را به سه کلاس گروه بندی می کند:
 کلاس ۱: ارقام DN، ۶۲/۵، B۲۷۵، ۱۱ و ۲۴، کلاس
 ۲: ارقام ۱۰، ۱۴، ۱۹، ۲۰ و ۳۱ و کلاس ۳: رقم ۲۸
 و کلون ۱۰۰ (شکل ۲).

کلاستربندی ارقام چای برحسب ۴۷ مارکر (۱۹ باند پروتئینی بذر + ۱۲ باند پروتئینی برگ + ۱۶ باند ایزوزیمی) با استفاده از ضریب جفت و جور شدن ساده و به روش UPGMA نشان داد که برش دندروگرام به دست آمده از نقطه ای نزدیک به

شکل ۲- درخت‌واره (دندروگرام) ژنوتیپ‌های مورد بررسی بر مبنای مطالعه کل نشانگر (بذر، برگ و ایزوزیم) با روش UPGMA توضیح ارقام: سه ژنوتیپ اول مربوط به ارقام کلونی (اصلاح شده) وارداتی از کشور سریلانکا، هشت کلون بعدی مربوط به ژنوتیپ‌های انتخابی از مناطق چایکاری ایران (مربوط به طرح گزینش کلونی) و کلون ۱۰۰ از کلون‌های امیدبخش می‌باشند.

رقم‌های ۶۲/۵ و B۲۷۵، ۲۰ و ۳۱ و کمترین درصد تشابه یا بیشترین فاصله ژنتیکی با ۵۱/۱ درصد بین رقم‌های ۶۲/۵ و ۱۹ مشاهده می‌شود. الکتروفورز پروتئین‌ها و پلی‌مورفیسم ایزوزیم استراز به همراه تجزیه خوشه‌ای براساس درصد تشابه به خوبی قادر به گروه‌بندی و تفکیک ارقام مختلف از یکدیگر می‌باشند و از آنها می‌توان جهت بررسی رابطه خویشاوندی، تکاملی و تنوع ژنتیکی و جغرافیایی استفاده نمود. به عنوان مثال در کلاس اول ارقام DN، ۶۲/۵ و B۲۷۵ که ژنوم‌هایی با منشأ یکسان دارند در یک کلاستر قرار گرفته‌اند. از آنجایی که ژنوتیپ‌های موجود در هر یک از کلاسترها دارای قرابت ژنتیکی بیشتری نسبت به ژنوتیپ‌های موجود در کلاسترهای متفاوت می‌باشند، بنابراین در صورت نیاز به دورگ‌گیری استفاده از ارقام موجود در کلاسترهای مختلف برای بهره‌وری بیشتر از پدیده‌هایی نظیر قدرت دورگ و تفکیک متجاوز قابل توصیه خواهد بود.

با توجه به منشأ جغرافیایی و خصوصیات مورفولوژیک و زراعی متفاوت ارقام سریلانکایی (DN، ۶۲/۵، B۲۷۵)، قرار گرفتن آنها در یک کلاس قابل انتظار است. در خصوص ارقام انتخابی نیز، قرار گرفتن ارقام در یک کلاس، حاکی از تشابه آنها و کم بودن فاصله ژنتیکی آنهاست (همگی از هیبریدهای تیپ چینی هستند). البته در درون این کلاس هم تنوع ژنتیکی واضحی وجود دارد بطوریکه بعضی ارقام با فواصل ژنتیکی کمتر به هم ملحق شده‌اند و بعضی ارقام با فاصله بالاتر به سایرین پیوسته‌اند، یعنی اگر محل برش درخت‌واره (دندروگرام) کمی تغییر کند، جدا شدن بعضی از این ارقام از سایرین به راحتی قابل مشاهده است. این تفکیک نشان دهنده قدرت تجزیه خوشه‌ای و نتایج الکتروفورزی در بررسی خویشاوندی و تکامل بین ارقام است.

در مجموع سه ژل بیشترین تعداد باند در رقم‌های DN، ۶۲/۵، B۲۷۵ و کمترین تعداد باند در رقم‌های ۱۴ و ۱۹ مشاهده می‌شود. بیشترین درصد تشابه یا کمترین فاصله ژنتیکی با ۸۹/۴ درصد بین

منابع

۱. جمال امید، م. ۱۳۸۰. تعیین قرابت و بررسی شیمیوتاکسونومی چند رقم چای (*Camellia sinensis* L.) در ایران. پایان نامه کارشناسی ارشد گروه زیست شناسی دانشکده علوم ارومیه. ۱۳۰ صفحه.
2. Hairong, X.U., T. Qiqing, and Z.H. Wanfang. 1987. Studies on the genetic tendency of *tea plant* hybrid generation using isozymic technique. Proceeding of International Tea – Quality – Human Health symposium. China. 21-25.
3. Hames, B.D., and D. Richwood. 1990. Gel electrophoresis of proteins, a Practical approach (2ed.). Oxford University presses. U.S.A. Pp:383.
4. Harborne, J. B. 1984. Phytochemical method, a guide to modern techniques of plant analysis. Chapman and Hall. London. Pp:288.
5. Ikeda, N., M. Kawada, and Y. Takeda. 1987. Isozyme analysis of *Camellia sinensis* and its interspecific hybrids. National Research Institute of Vegetables, Ornamental Plants and Tea. Japan. 451 – 455.
6. Jain, S.K., and R.S. Sing. 1979. Population biology of *Avena*. VIII Colonization experiment as a test of the role of natural selection in population divergence. Amer. J. Bot. 67: 1342 – 1346.
7. Jaradat, A.A. 1992. Genetic diversity of four esterase loci in natural population of *Hordeum spontaneum* C.Koch. from Jordan. Theor. Appl. Genet. 72: 15 – 26.
8. Kaunduns, S., A. Zhyvoloup, and Y.G. Park. 2000. Evaluation of the genetic diversity among elite tea (*Camellia sinensis* var. *sinensis*) accessions using RAPD markers. Euphytica. 115 : 7-16.
9. Laemmli, U.K. 1970. Cleavage of Structural proteins during the assembly of the head of bacteriophage T4. Nature. 227: 680 – 684.
10. Lu, Cy., L. Wh, and L. Mj. 1992. Relationship between the evolutionary relatives and variation of esterase isozymes in *Tea plant*. Journal of tea Science. 12 (1): 15 – 20.
11. Nagata, T., and S. Sakaei. 1984. Differences in caffeine, flavanols and amino acids contents in leaves of cultivated species of *Camellia*. Japan. J. Breed. 34: 459 – 467.
12. Nagata, T. 1986. Differences in caffeine, flavanols and amino acids contents in leaves of cultivated species and bybrids in the genus *Camellia*. Jarq. 19 (4): 276 – 280.
13. Nagato, K., and K. Osone. 1982. Variation of esterase isozymes in *Tea plant*. Japan. J. Breed. 32(2): 155 – 161.
14. Nagaato, K. 1982. Origin and taxonomic position of wabisuke group in the genus *Camellia* based on the isozyme variation. Japan. J. Breed. 32(1): 79 – 85.
15. Paul, S., F.N. Wachira, W. Powell, and R. Waugh. 1997. Diversity and genetic differentiation among populations of Indian and Kenyan tea (*Camellia sinensis* (L.) O.Kuntz) revealed by AFLP markers. Theor. Appl Genet. 94:255 – 263.
16. Romesburg, H.C. 1990. Cluster analysis for researchers. Robert E. Kriger publishing Co. Florida, U.S.A. Pp: 334.
17. Tanksely, S.D., and T.J. Orton. 1983. Isozymes in plant genetics and breeding. Part A. Elsevier science publisher B.V., Amsterdam. Pp: 516.
18. Wachira, F.N., W. Powell, and R. Waugh. 1996. An assessment of genetic diversity among *Camellia sinensis* L. (Cultivated tea) and its wild relatives based on randomly amplified polymorphic DNA and organelle specific STS. Heredity. 78:603-611.
19. Willson, K.C., and M.N. Clifford. 1992. *Tea: Cultivation to consumption*. Chapman and Hall. London. Pp: 769.

Estimation of genetic distance among *Tea* varieties using protein electrophoresis and polymorphism for esterase

A. Mahmoudzadeh, R. Haidari, M. Jamalomidi
Department of biology, University of Urmia, Iran.

Abstract

Seed storage proteins, leaf soluble proteins and an activity of esterase were studied in 12 *tea* varieties. Protein bands and enzyme bands were investigated by SDS – PAGE and PAGE systems, respectively. A total of 47 bands were used to estimate the genetic distance among the varieties. These varieties were clustered together between around 0.1 to 0.5 level of distance and their mean genetical distance were estimated to be 0.316. Clustering of varieties were carried out based on 47 markers by simple matching and UPGMA method. Cluster analysis differentiated the 12 varieties in to 3 classes: 1) DN, 62.5, B275, 11, 24, 2) 10, 14, 19, 20, 31 and 3) 28, 100. The presence of Srilanka cultivars in one class and selected cultivars in a different class is a reflection of their dissimilarity and the existence of genetic distance between them. Of course, in each class a considerable amount of genetic variation can be observed.

Keywords: Electrophoresis, SDS- page, Esterase, Genetic distance, Tea varieties

